

Citiți lecția din manual: *Studiu de caz: Domeniul feudal.*

Studiu de caz: Domeniul feudal

1. Seniori și vasali

- secolele VIII-XIII - sistemul politic și social al Evului Mediu a constat în existența proprietății funciare (feudul) și a categoriilor sociale specifice feudalismului: nobilii și țărani dependenti;
- proprietarii feudali au provenit din rândul aristocraților și a slujbașilor statului care, în schimbul serviciilor aduse regelui, au fost înzestrați cu domenii întinse, lucrate de țărani dependenti ⇒ relații de dependență între rege (seniorul suprem) și conducătorii statului (vasali);
- relația de vasalitate a fost consfințită în cadrul unei ceremonii, în care vasalul a jurat credință seniorului, iar acesta i-a oferit un simbol al feudei: un bulgăre de pământ, un stindard sau o lance.

2. Domeniul feudal

- elementul central în organizarea societății medievale l-a constituit domeniul feudal, a cărui activitate a fost astfel organizată încât să asigure resursele necesare locuitorilor săi (nobili și țărani);
- domeniul a fost format din pământ arabil, vii, livezi, pășuni, mori, ateliere de tâmplărie, fierărie, olărit, țesut, tăbăcării (ateliere de prelucrare a pieilor de animale), păduri, iazuri și sate;
- principalele componente ale domeniului feudal:

I. Rezerva feudală (sesia): valorificată direct de către nobil cu ajutorul țăranilor dependenti.

II. Castelul: simbolul puterii și bogăției unui senior, o construcție impunătoare, din piatră, cu ziduri puternice, înconjurată de un șanț cu apă și întărit cu turnuri, având, în primul rând, funcția de apărare. Elementul central al castelului a fost donjonul, un turn masiv, locuit de nobil și familia sa, format din camerele de dormit, biblioteca, săli pentru ceremonii și o bucătărie. În curtea interioară a castelului s-au aflat locuințele slujitorilor, ateliere, hambare, depozitul de arme și grajdurile.

III. Loturile țăranilor (mansi): parcele de pământ primite în folosință de către țărani de la stăpânul feudal, în schimbul cărora aceștia au avut obligații în muncă și bani.

- obligațiile țăranilor dependenti:

a. Personale (au decurs din starea de dependență personală față de senior): legarea de glie (nu au avut drept de strămutare pe alt domeniu), capitația (impozit direct perceput de la fiecare țăran), taxa de mână moartă (de succesiune) și taxa de căsătorie pe un alt domeniu;

b. Reale: claca (renta în muncă), dijma (renta în produse), censul (renta în bani), suplimentare (taxe pentru folosirea obligatorie a bunurilor seniorului: mori, teascuri și cuptoare; amenzi; confiscări) și obligații față de Biserică (decima sau zeciuiala: a zecea parte din produse).

- secolele XIV-XV - creșterea obligațiilor țăranimii dependente și dependența economică și juridică a țăranilor aserviți față de clasa nobiliară din Europa de Vest și Centrală a dus la izbucnirea a numeroase războaie, repede înfrânte de nobili:

a. Jacqueria (Franța, 1358): războala condusă de Guillaume Cale a fost declanșată de creșterea obligațiilor și de jafurile soldaților englezi. Mișcarea a fost înfrântă de nobili deoarece orășenimea pariziană răsculată, condusă de Etienne Marcel (1315-1358), nu a dorit să se alieze cu țăranimea;

b. Războala lui Wat Tyler (Anglia, 1381): condusă de profesorul Wat Tyler (1341-1381), a fost declanșată de înăsprirea obligațiilor țăranimii dependente, dorința țăranimii de desființare a servituții și a privilegiilor senioriale, precum și de intenția lui Tyler de a desființa averile mănăstirești. După moartea lui Tyler revolta a fost repede înăbușită;

c. Războaiele husite (Cehia, 1419-1436): au fost declanșate de abuzurile nobililor și Bisericii Catolice față de țăranii și orășenii cehi, precum și arderea pe rug a profesorului universitar Jan Hus (1369-1415), care a condamnat abuzurile ⇒ revolta armată a unei părți din nobilime, orășenime și țăranime. Conflictul s-a încheiat după ce unii răsculați au trădat, obținând recunoașterea proprietăților, organizarea proprie a Bisericii și folosirea limbii cehe în cadrul slujbelor religioase.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=OfXholnOS9E>

<https://www.youtube.com/watch?v=4GPf4Kuvj58>

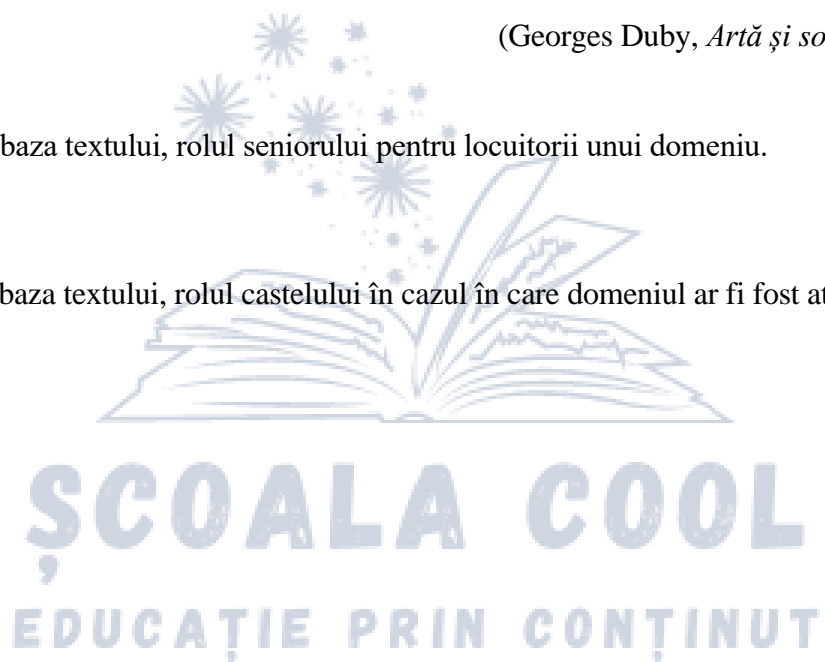
Fișă de lucru: Studiu de caz: Domeniul feudal

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

„Numai ei au putut face față atacurilor imprevizibile, au putut aduna repede, la prima alertă, pe toți bărbații valizi. Numai ei au putut întreține pe domeniile lor puncte de apărare și au putut dota cu o garnizoană permanentă castelele, aceste vaste incinte unde toți țăranii s-au refugiat împreună cu animalele lor. Securitatea nu a mai depins categoric de rege, ci de acești seniori.”

(Georges Duby, *Artă și societate, 980-1420*)

1. Identificați, pe baza textului, rolul seniorului pentru locuitorii unui domeniu.
2. Care a fost, pe baza textului, rolul castelului în cazul în care domeniul ar fi fost atacat?

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Aramis, București, 2022.
2. Ochescu, Maria, Oane, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Art Klett, București, 2022.
3. Aichimoaie, Adrian Ilie, Boșcodeală, Felicia Elena, Diaconu, Maria Aurelia, Diță, Ion Nicolae, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Booklet, București, 2022.
4. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, Bartic, Marcel, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura CD Press, București, 2022.
5. Rotundu, Elvira, Tomescu-Stachie, Carmen, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Corint Logistic, București, 2022.
6. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2022.
7. Stan, Magda, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Litera, București, 2022.
8. Berstein, Serge, Milza, Pierre, *Istoria Europei*, Editura Institutul European, Iași, 1998.
9. Le Goff, Jacques, *Evul Mediu și nașterea Europei*, Editura Polirom, Iași, 2005.
10. Fossier, Robert, *Oamenii Evului Mediu*, Editura Artemis, București, 2011.

